

Олена Семенко, канд. вет. наук,
Олександр Вальчук, канд. вет. наук, Андрій Турчик, НУБіП України

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ БАЙКОКСУ® 5% З ПРОФІЛАКТИЧНОЮ МЕТОЮ В РАЗІ ЕЙМЕРІОЗУ ТЕЛЯТ

Реалізація генетичного потенціалу корови є неможливою без цілеспрямованого вирощування молодняку. Відомо, що майбутня молочна продуктивність телиць залежить від їх живої маси. Жива маса є показником нормального росту і розвитку тварин, за яким визначається якість вирощування. Кожен додатковий кілограм маси тіла первістки забезпечує додатково 8 кг молока в першу і 4 кг — у другу лактацію.

Найвідповідальнішим у вирощуванні молодняку великої рогатої худоби є період від народження до 12-місячного віку, протягом якого тварини за більшістю лінійних показників досягають 75% зрілого розміру тіла. І від того, як ми впливатимемо на процеси росту й формування молочної залози, внутрішніх органів, репродуктивної системи під час вирощування, залежатиме, яку тварину ми отримаємо для ведення бізнесу.

Нагальною на сьогодні в організації ветеринарних лікувально-профілактичних заходів під час вирощування молодняку є проблема еймеріозів ВРХ. Зазвичай цю хворобу в господарствах не реєструють узагалі або діагностують у телят як диспепсію. Тому створюється видимість благополуччя, за яким ховаються щоденні втрати приростів, відставання в рості й розвитку молодняку та загибель, що реєструють під іншими діагнозами. Відомо, що лише через хронічний еймеріоз в організмі хворої худоби не засвоюється до 35–40% корму.

Еймеріоз ВРХ — протозойне захворювання переважно молодняку від 3–6-тижневого до однорічного віку, що має гострий, підгострий або хронічний перебіг і супроводжується ентеритом та анемією. Щодо великої рогатої худоби описано понад 20 видів еймерій, найпоширеніші з них: *E. zuernii*, *E. bovis*, *E. auburnensis*, *E. ellipsoidalis*, *E. cylindrica*, *E. smithi*. Перебіг захворювання залежить від загального стану організму теляти й рівня його резистентності, видів збудників та інтенсивності інвазії. Зараження відбувається аліментарно через корм і воду.

У разі еймеріозу ВРХ різні дослідники пропонують із лікувальною метою значну кількість препаратів, які за механізмом дії поділяють на 2 великі групи: ті, що стримують розвиток еймерій, і ті, які знищують еймерії на різних стадіях їхнього розвитку.

Препарати еймеріостатики (ампроліум, сульфаніламідні препарати, ірамін тощо) справляють стримувальний протиеймеріозний ефект, унаслідок чого стан тварини поліпшується, проте, повністю від збудника хвороби вона не звільняється. Тварини набувають нестерильного імунітету, причому лише до певного виду еймерій, на які вони перехворіли, й на тривалий час перетворюються на паразитоносіїв — джерело інвазії. Еймеріостатики також потребують тривалих курсів їх застосування.

Еймеріоциди мають низку переваг: впливають на всі внутрішньоклітинні стадії розвитку еймерій, не справляють негативного впливу на бактеріальну флору кишечника, не мають імуносупресивних властивостей, запобігають розвитку резистентності в еймерій, не справляють системної дії (до 70% їх виводиться у незмінену вигляді з каловими масами).

Отже, **метою** нашої роботи було визначити ефективність застосування препарату Байкокс® 5%, який має еймеріоцидні властивості, для профілактики зараження телят еймеріозом.

Матеріал і методи досліджень.

Дослідження проводили у виробничих умовах у двох молочнотоварних господарствах Київської області. Для проведення досліджень у кожному з господарств було сформовано дослідну і контрольну групи по 12 тварин у кожній. Це були телички чорнорябї голштинізованої породи, аналоги за генотипом, віком та живою масою.

У телят господарства № 1 віком 4–5 тижнів реєстрували проноси (фекальні маси рідкі, містили слиз і прожилки крові), що супроводжувалися загальним пригніченням (телята більше лежали, неохоче пересувалися, мали знижений апетит, шерсть втрачала блиск, ставала скуйовдженою). За результатами копрологічних досліджень за методом Фюллеборна підтвердили діагноз еймеріоз (ЕІ – 48%).

У господарстві № 2 у телят віком 6–7 тижнів відзначали аналогічну картину. За результатами лабораторних досліджень було виявлено ооцисти еймерій (ЕІ – 34%).

Телятам дослідних груп (віком 21 доба – у телят господарства № 1 і віком 35 дїб – у телят господарства № 2) одноразово, за тиждень до масового прояву еймеріозу перорально давали Байкокс® 5% з розрахунку 3 мл препарату на 10 кг маси тіла тварини. Телятам контрольних груп лікарські препарати не вводили. За всіма дослідними тваринами було встановлено клінічне спостереження. У період досліду вивчали показники інтенсивності росту телят шляхом зважування в день дачі препарату і за віку 2 та 4 місяці.

За тиждень після застосування препарату було проведено повторне копроскопічне дослідження тварин з метою виявлення збудників еймеріозу. У тварин обох дослідних груп ооцист еймерій не виявили.

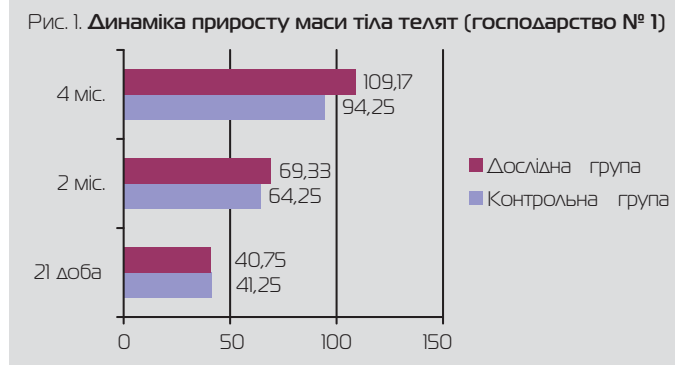
Результати досліджень

У таблиці 1 показано інтенсивність росту телят дослідної та контрольної груп господарства № 1. Абсолютний приріст маси тіла у телят дослідної групи становив 65,42 кг і від 21-го дня до 2-місячного віку (перший період) сягав 28,58 кг, а від 2- до 4-місячного (другий період) – 39,84 кг. У телят контрольної групи абсолютний приріст становив 53 кг – по 23 і 30 кг за відповідні періоди.

Середньодобовий приріст маси тіла у телят дослідної групи становив 715 г від 21-го дня до 2-місячного віку та 653 г – від 2- до 4-місячного віку. Середньо-

Таблиця 1. Приріст маси тіла телят (господарство № 1)

Вік	Група					
	дослідна № 1 (n = 12)			контрольна № 2 (n = 12)		
	маса тіла, кг	приріст		маса тіла, кг	приріст	
середньодобовий, г		абсолютний, кг	середньодобовий, г		абсолютний, кг	
21 доба	40,75 ± 2,42	–	–	41,25 ± 1,50	–	–
2 місяці	69,33 ± 2,67	715	28,58	64,25 ± 2,79	575	23
4 місяці	109,17 ± 4,03	653	39,84	94,25 ± 3,17	492	30

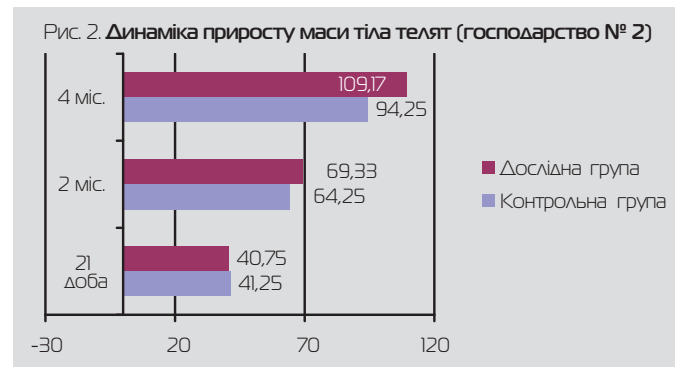

добовий приріст маси тіла у телят контрольної групи становив 575 г від 21-го дня до 2-місячного віку та 492 г – від 2- до 4-місячного віку. Загалом середньодобовий приріст маси тіла був вищим у телят дослідної групи на 24,4% за перший період і на 32,7% за другий період.

На *рисунку 1* видно чітку різницю в динаміці приросту маси тіла між телятами 1-ї та 2-ї груп.

Таблиця 1. Динаміка приросту маси тіла телят (господарство № 2)

Вік	Група					
	дослідна № 3 (n = 12)			контрольна № 4 (n = 12)		
	маса тіла, кг	приріст		маса тіла, кг	приріст	
середньодобовий, г		абсолютний, кг	середньодобовий, г		абсолютний, кг	
35 дїб	48,58 ± 3,49	–	–	47,92 ± 3,25	–	–
2 місяці	68,17 ± 2,47	780	19,59	62,83 ± 4,19	600	14,91
4 місяці	107,75 ± 7,46	650	39,58	96,92 ± 5,25	560	34,09

У таблиці 2 показано інтенсивність росту телят – дослідної та контрольної груп господарства № 2. Абсолютний приріст маси тіла у телят дослідної групи становив 59,17 кг: від 35-ї доби до 2-місячного віку (перший період) – 19,59 кг, а від 2- до 4-місячного (другий період) – 39,58 кг. У телят контрольної групи абсолютний приріст становив 49 кг – по 14,91 і 34,09 кг за відповідні періоди.

Середньодобовий приріст маси тіла у телят дослідної групи становив 780 г від 35-го дня до 2-місячного віку і 650 г – від 2- до 4-місячного віку. Середньодобовий приріст маси тіла у телят контрольної групи становив 600 г від 35-го дня до 2-місячного віку і 560 г – від 2- до 4-місячного віку. Загалом середньодобовий приріст маси тіла був вищим у телят дослідної групи на 30% за перший період і на 16,1% – за другий період порівняно з приростом телят контрольної групи. Динаміка приросту маси тіла телят 3-ї та 4-ї груп зображена на *рисунку 2*.

На підставі отриманих даних можна дійти висновку про позитивний ефект препарату Байкокс® 5% як засобу профілактики зараження телят еймеріозом та отримання оптимального рівня продуктивності від окремо взятої тварини упродовж вирощування.

Отже, одноразове застосування препарату Байкокс® 5% з метою профілактики еймеріозу дає змогу ефективно запобігти клінічним проявам цього захворювання у телят, максимально швидко досягти планових кондицій у молодняку ВРХ та оптимальних показників конверсії корму. Підтримання оптимального щоденного приросту у теличок паралельно сприятиме однорідності розвитку організму, завдяки чому надалі можна забезпечити генетично запрограмований рівень молочної продуктивності.

З огляду на складність встановлення діагнозу еймеріозу у телят у виробничих умовах і ґрунтуючись на отриманих результатах проведених експериментальних досліджень,

вважаємо за можливе рекомендувати у господарствах, особливо неблагополучних щодо еймеріозів, з профілактичною метою застосовувати одноразово телятам віком 21 – 35 днів (за тиждень до клінічного прояву характерних ознак) перорально препарат Байкокс® 5% з розрахунку 3 мл препарату на 10 кг маси тіла тварини. ■

БАЙКОКС® 5%

ЗУПИНИМО КОКЦИДИОЗ У ТЕЛЯТ!

+ 27 КГ живої ваги в 10 місячному віці*

- ✓ рішуча відсіч діареям,
- ✓ краща конверсія корму,
- ✓ захист кишечника від інфекцій.

+ 108 л молока за першу лактацію*

Доза: 3 мл Байкокс® 5% на 10 кг живої ваги, однократно.

Період застосування: за 7 днів до прояву масових поносів у стаді.

Скажи "ТАК!" сучасному підходу до вирощування молодняка ВРХ

ТОВ "Байер", www.bayer.ua
Телефон для довідок: +38 044 220 33 42

 Bayer HealthCare

* Andrews T., Vet. Practice 2008; 40, 28-29